

VICENT SALVADOR I LES SEUES APORTACIONS A LA LLENGUA I LA LITERATURA CATALANES

ADOLF PIQUER VIDAL
Universitat Jaume I
apiquer@uji.es

Quaranta anys enrere, els alumnes de l'antic Col·legi Universitari de Castelló van tenir el privilegi de rebre les classes d'un jove professor, Vicent Salvador, que els va sorprendre amb un allau de coneixements i noves teories sobre lingüística i literatura; tota una invitació a la filologia que uns quants vam seguir amb devoció.

Estudis literaris

Potser una de les fites més importants de la carrera de Salvador va ser la seua tesi doctoral, *El gest poètic. Cap a una teoria del poema* (1984), publicada tres anys després del seu estudi, junt amb Pérez Montaner, sobre Andrés Estellés (1981). En aquesta línia cal veure, encara, la revisió i edició de l'*Obra completa* (2016) del poeta que va dirigir junt amb Josep Murgades.

Des dels aspectes més historicistes, amb aportacions com ara «El pensament lingüístico-literari de Teodor Llorente» publicat a la revista *Caplletra* (1988), «La recepció del Romanticisme a València» i el cas de la revista *Gorg*, tot recollit en el volum *Els arxius del discurs* (2001), fins a l'estudi lingüístic aplicat a la literatura amb Dominic Maingueneau (MAINGUENEAU & SALVADOR 1995), la seua trajectòria passa per la pragmaestilística dels nostres escriptors, per exemple, en Fuster (1994), acompanyats sempre de l'aplicació de les eines teòriques, que presenten una trajectòria acadèmica brillant i polifacètica. Així, l'estudi del compromís en literatura (2020*b*) o la revisió de personatges femenins en la poesia estellesiana (2022).

És a dir, des d'una perspectiva valenciana, els seus treballs han contribuït a redimensionar les figures de Vicent Andrés Estellés, Joan Fuster, Joan Francesc Mira (SALVADOR & PIQUER 2023) i d'altres escriptors locals, com es mostra a *Figures i esbossos* (2013).

Treballs de lingüística

Però l'activitat poliedrica de Salvador s'endinsa també en la llengua. Així, l'article de l'*Anuari de l'Associació Borrianaenca de Cultura* de 1995, «Tu dius vaig entrar, jo dic entrí», que estableix una reflexió sobre les variants del perfet en valencià o

el capítol de la *Gramàtica del Català Contemporani* (2002, vol. 3) dedicat a les oracions condicionals i a les concessives amb una visió pragmàtica en la qual prioritza l'enfocament de la construcció oracional com a acte de parla. Des d'aquesta perspectiva inclou el paper que juguen els connectors intraoracionals (gamatitzats o no).

Una de les activitats lingüístiques més destacables aplicades al català ha estat la pragmàtica. Així, el valor de la fraseologia com a discurs prefabricat ofereix estudis publicats en dos volums (2000 i 2007). També les aportacions fraseològiques s'han establert en la línia d'un aprofundiment de les relacions entre gramàtica i pragmàtica, com bé es mostra des de la perspectiva pragmaestilística contrastiva (2020a).

Ensenyament de la llengua

Fins i tot es va ocupar de la didacticitat. Contribucions com l'anàlisi de les metàfores nominals a partir de Halliday i la seua implicació en el llenguatge científicotècnic repercutiren en l'aparició de publicacions relacionades amb el món de l'ensenyament de llengües.

Una qüestió bàsica i molt útil a l'hora d'aprendre habilitats lingüístiques va ser la proposta d'aprenentatge de l'escriptura, junt amb Isabel Ríos (RÍOS & SALVADOR 2008), o les aportacions a l'ús de la fraseologia en el món de l'ensenyament de la llengua i de la literatura (2005).

Creació poètica

Finalment, cal ressenyar la seua creació. Ja amb *Argiles* (1980) copsem la metàfora del material mal·leable. Això aniria eixamplant-se en la seua segona obra, *Ritual de cendra* (1981), on avança en un intimisme perceptiu del foc apagat. El salt estilístic definitiu s'anuncia a *Calabruix* (1984) amb la contemplació del passat, i es fa palés a *Mercat de la sal* (1993), on el desencís provocat per la mort i la desgana existencial juguen amb l'oferta de l'amor.

La malaltia deixà en premsa la transcripció d'una conversa pública de 1985 amb Vicent Andrés Estellés que aviat veurà la llum.

BIBLIOGRAFIA

- MAINGUENEAU & SALVADOR (1995): Dominique Maingueneau i Vicent Salvador, *Elements de lingüística per al discurs literari*, València: Tàndem.
- PÉREZ MONTANER & SALVADOR (1981): Jaume Pérez Montaner i Vicent Salvador, *Aproximació a l'obra poètica de Vicent Andrés Estellés*, València: Tres i Quatre.

- RÍOS & SALVADOR (2008): Isabel Ríos i Vicent Salvador, *L'ensenyament del discurs escrit*, Alzira: Bromera.
- SALVADOR (1994): Vicent Salvador, *Fuster o l'estratègia del centaure*, València: El Bullent.
- SALVADOR (2001): *Els arxius del discurs*, València-Barcelona: IIFV- PAM.
- SALVADOR (2002): «Les construccions condicionals i les concessives en català», dins Joan Solà et al. (eds.), *Gramàtica del Català Contemporani*, III, Barcelona: Empúries, p. 2977-3025.
- SALVADOR (2005): «Fraseologia i transmissió de coneixement», *Articles. Revista de didàctica de la llengua i de la literatura* 36, p. 65-74.
- SALVADOR (2013): *Figures i esbossos. Estudis sobre literatura valenciana contemporània*, Alacant: Institut de Cultura Juan Gil-Albert.
- SALVADOR (2020a): «La perspectiva pragmaestilística. La concesividad en español y en catalán», dins Susana Rodríguez Rosique i Jordi Antolí (eds.), *Entre la pragmàtica y la gramàtica*, Berlín: De Gruyter, p. 245-259.
- SALVADOR (2020b): «Spaciality and Valencian/Catalan Identity in the Poetry of Vicent Andrés Estellés», dins Pompeu Casanovas, Montserrat Corretger i Vicent Salvador, *The Rise of Catalan Identity: Literature, Social Commitment, and Political Engagement in the 20th century*, Springer, p. 197-205.
- SALVADOR (2022): «Women in the Poetry of Vicent Andrés Estellés», dins Adolf Piquer i Adéla Kot'átková (eds.), *Character and Gender in Contemporary Catalan Literature*, New York: Peter Lang, p.71-87.
- SALVADOR & CLIMENT (2007): Vicent Salvador i Laia Climent (coords.), *El discurs prefabricat II*, Castelló: Universitat Jaume I.
- SALVADOR & PIQUER (2000): Vicent Salvador i Adolf Piquer (eds.), *El discurs prefabricat I. Estudis de fraseologia aplicada i comparada*, Castelló: Universitat Jaume I.
- SALVADOR & PIQUER (2023): Vicent Salvador i Adolf Piquer (eds.), *Lletres valencianes contemporànies. V.A. Estellés i J.F. Mira*, Benicarló: Onada.